

**Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 162,
d.d. 6 juli 2011 (mr. P.A. Offers, voorzitter, prof. mr. drs. M.L. Hendrikse en
mr. B.F. Keulen)**

Samenvatting

Betalingsbeschermingsverzekering. Consument tekent beëindigingsovereenkomst arbeidsovereenkomst. Verzekeraar weigert uitkering omdat geen sprake zou zijn van onvrijwillige werkloosheid en de beëindigingsovereenkomst tot stand kwam binnen de wachttijd van 180 dagen. Volgens de Commissie is in de gegeven omstandigheden wel sprake van onvrijwillige werkloosheid. Verder zijn de verzekeringsvoorwaarden onduidelijk over welke gebeurtenis binnen de wachttijd relevant is en is de uitleg van Consument niet onredelijk. Toepassing contra proferentem leer.

1. Procedure

De Commissie beslist met inachtneming van haar Reglement en op basis van de volgende stukken:

- het door de Ombudsman Financiële Dienstverlening overgelegde dossier;
- de brief namens Consument van 8 juli 2010 met bijlagen;
- het ingevulde en op 12 mei 2010 door Consument ondertekende vragenformulier;
- het antwoord van Aangeslotene van 29 november 2010 met bijlagen;
- de repliek namens Consument van 17 januari 2011;
- de dupliek van Aangeslotene van 9 februari 2011.

De Commissie heeft vastgesteld dat tussenkomst van de Ombudsman Financiële Dienstverlening niet tot oplossing van het geschil heeft geleid.

De Commissie heeft voorts vastgesteld dat beide partijen het advies als bindend zullen aanvaarden.

De Commissie heeft partijen opgeroepen voor een mondelinge behandeling te Den Haag op maandag 20 juni 2011. Aldaar zijn beide partijen verschenen.

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten:

- 2.1 Consument heeft met ingang van 1 juni 2009 een betalingsbeschermingsverzekering (hierna: de "Verzekering") bij een verzekeraar gesloten. Aangeslotene treedt op als vertegenwoordiger van deze verzekeraar in Nederland. De Verzekering voorziet onder anderen in een maandelijks uitkering in geval van onvrijwillige werkloosheid.
- 2.2 In artikel 11 sub a en b van de toepasselijke verzekeringsvoorwaarden wordt het volgende bepaald:

"11. DEKKING BIJ WERKLOOSHEID

 - a. Gedurende de looptijd van deze verzekering dekt de verzekeraar het risico van onvrijwillige werkloosheid van verzekerde;
 - b. Dekking wordt slechts verleend indien de werkloosheid een direct gevolg is van een voor verzekerde onvrijwillige beëindiging van een arbeidsovereenkomst (opzegging, ontbinding, ontslag) door een werkgever;

(....)”

- 2.3 Artikel 15 aanhef en sub e van de toepasselijke verzekeringsvoorwaarden bepaalt het volgende:

“15. UITSLUITINGEN BIJ WERKLOOSHEID

Voor deze verzekering bestaat geen recht op uitkering bij onvrijwillige werkloosheid:

(....)

- e. Indien de aanspraak op uitkering voortvloeit uit of verband houdt met een gebeurtenis die zich binnen 180 dagen na de ingangsdatum van deze verzekering heeft voorgedaan;

(....)”

- 2.4 Bij brief gedateerd 29 september 2009 heeft de directeur van de toenmalige werkgever van Consument aan Consument geschreven dat hij om bedrijfseconomische en andere reden genoodzaakt is de werkzaamheden van Consument over te nemen. Als gevolg hiervan zouden de werkzaamheden van Consument met inachtneming van een opzegtermijn van 1 maand per 18 december 2009 worden beëindigd. Verder wordt in deze brief onder meer geschreven:

“Laten wij de komende periode in ieder geval gebruiken om te zoeken naar oplossingen binnen de organisatie en hierover te communiceren. Wel ben ik genoodzaakt het e.e.a vast te leggen in de vorm van een vaststellingsovereenkomst mocht dit niet gaan lukken. U zult deze in de komende periode mogen ontvangen. Met uw goedkeuring kunnen we deze ondertekenen.”

- 2.5 Op 18 november 2009 heeft Consument een overeenkomst tot beëindiging van zijn dienstverband (hierna: de “beëindigingsovereenkomst”) getekend. Per 21 december 2009 is hem een werkloosheidsuitkering (WW-uitkering) toegekend.
- 2.6 Aangeslotene heeft met een beroep op de artikelen 11 sub b en 15 sub e van de toepasselijke verzekeringsvoorwaarden uitkering geweigerd.

3. Geschil

- 3.1 Consument vordert dat Aangeslotene haar de op grond van de Verzekering verzekerde bedragen bij onvrijwillige werkloosheid uitkeert met terugwerkende kracht vanaf 21 december 2009 tot en met 28 februari 2010. Over deze bedragen dient Aangeslotene vanaf 12 maart 2010 tevens de wettelijke rente te vergoeden.

- 3.2 Deze vordering steunt, kort en zakelijk weergegeven, op de volgende grondslagen:

Consument stelt dat sprake is van onvrijwillige werkloosheid in de zin van de verzekeringsvoorwaarden en dat Aangeslotene de betreffende voorwaarde in de gegeven omstandigheden op voor Consument onredelijke wijze uitlegt. De betreffende voorwaarde dient op grond van artikel 6:238 lid 2 BW ten gunste van Consument te worden uitgelegd. Verder blijkt uit de brief van 29 september 2009 van de ex-werkgever dat het initiatief tot de beëindiging van de arbeidsovereenkomst is genomen door de werkgever en dat de functie van Consument als gevolg van bedrijfseconomische omstandigheden zal vervallen. Het ondertekenen door Consument van de beëindigingsovereenkomst neemt niet weg dat Consument in de gegeven omstandigheden geen andere keuze had en doet niets af aan het onvrijwillige karakter van zijn werkloosheid. Hiernaast is Consument van mening dat de betekenis van het begrip “gebeurtenis” in artikel

15 sub e van de toepasselijke verzekeringsvoorwaarden onduidelijk is en dat het onduidelijk is of het tekenen van de beëindigingsovereenkomst onder dit begrip valt. De betreffende voorwaarde dient op grond van artikel 6:238 lid 2 BW ten gunste van Consument te worden uitgelegd. Consument wijst er bovendien op dat zijn werkloosheid ná het verstrijken van de wachttijd is ingetreden en dat hem een WW-uitkering is toegekend.

3.3 Aangeslotene heeft, kort en zakelijk weergegeven, de volgende verweren gevoerd:

Aangeslotene is van mening dat het begrip “onvrijwillige werkloosheid” wel duidelijk in haar verzekeringsvoorwaarden is omschreven. Toepassing van artikel 6:238 lid 2 BW is daarom niet aan de orde. Artikel 11 sub b bevat een limitatieve opsomming van de gevallen waarin sprake is van onvrijwillige werkloosheid. Het tekenen door Consument van de beëindigingsovereenkomst valt daar niet onder omdat sprake is van een beëindiging met wederzijds goedvinden. Aangeslotene acht ook artikel 15 sub e van de toepasselijke verzekeringsvoorwaarden duidelijk. Volgens Aangeslotene vloeit uit deze bepaling voort dat geen dekking bestaat indien de werkloosheid samenhangt met een feitelijke gebeurtenis dat plaatsvindt binnen 180 dagen na de ingangsdatum van de Verzekering. Van een feitelijke gebeurtenis is in casu sprake, namelijk het ondertekenen van de beëindigingsovereenkomst. Naar de mening van Aangeslotene dient ook de brief van 29 september 2009 van de werkgever van Consument als een feitelijke gebeurtenis in de zin van artikel 15 sub e te worden beschouwd.

4. Zitting

4.1 Ter zitting hebben Consument en Aangeslotene hun standpunten nader toegelicht.

5. Beoordeling

5.1 De eerste vraag waarvoor de Commissie zich in het onderhavige geval gesteld ziet is of Consument onvrijwillig werkloos was als bedoeld in artikel 11 sub a en b van de toepasselijke verzekeringsvoorwaarden. Indien deze vraag bevestigend wordt beantwoord rijst de vraag of het recht van Consument op uitkering is uitgesloten op grond van artikel 15 aanhef en sub e van de toepasselijke verzekeringsvoorwaarden. Bij de beantwoording van deze vragen gaat de Commissie uit van de hierboven onder 2 omschreven feiten.

5.2 De onder 5.1 genoemde vragen betreffen de uitleg van bepalingen die deel uitmaken van algemene (verzekerings)voorwaarden. De vraag hoe in een schriftelijk contract de verhouding van partijen is geregeld en of dit contract een leemte laat die moet worden aangevuld, kan niet worden beantwoord op grond van alleen maar een zuiver taalkundige uitleg van de bepalingen van dat contract. Voor de beantwoording van die vraag komt het aan op de zin die partijen in de gegeven omstandigheden over en weer redelijkerwijs aan deze bepalingen mochten toekennen en op hetgeen zij te dien aanzien redelijkerwijs van elkaar mochten verwachten (HR 13 maart 1981, NJ 1981, 635).

- 5.3 Van een duidelijk gemeenschappelijke bedoeling van partijen ten aanzien van de uitleg van bedoelde verzekeringsvoorwaarden ten tijde van het aangaan van de Verzekering is niet gebleken. De Commissie zal derhalve moeten beoordelen welke betekenis partijen onder de gegeven omstandigheden redelijkerwijs aan de betreffende bepalingen mochten toekennen.
Voor zover wordt geoordeeld dat een van de onderhavige verzekeringsvoorwaarden onduidelijk is, wijst de Commissie tevens op artikel 6:238 lid 2 BW waarin is bepaald dat bij een overeenkomst tussen een gebruiker van algemene voorwaarden en een natuurlijk persoon die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf, kortweg gezegd een consument, de bedingen duidelijk en begrijpelijk moeten zijn opgesteld en dat bij twijfel over de betekenis van een beding de voor de wederpartij gunstigste uitleg prevaleert.
- 5.4 In artikel II sub a en b van de toepasselijke verzekeringsvoorwaarden is bepaald dat onder de Verzekering slechts dekking wordt verleend indien de werkloosheid een direct gevolg is van een voor verzekerde onvrijwillige beëindiging (opzegging, ontbinding, ontslag) van een arbeidsovereenkomst. De Commissie is van oordeel dat Consument er in de gegeven omstandigheden redelijkerwijs vanuit mocht gaan dat hij onvrijwillig werkloos was in de zin van artikel II sub a en b van de toepasselijke verzekeringsvoorwaarden. Uit de betreffende bepaling vloeit voort dat slechts dekking wordt verleend bij een voor verzekerde onvrijwillige beëindiging van de arbeidsovereenkomst. Naar het oordeel van de Commissie vloeit uit de gegeven omstandigheden voort dat sprake was van onvrijwillige beëindiging van de arbeidsovereenkomst, ook al hebben Consument en zijn ex-werkgever een beëindigingsovereenkomst ondertekend. De Commissie wijst in dit verband op de brief van 29 september 2009 van de ex-werkgever aan Consument waarin deze ex-werkgever schrijft dat de directeur van de ex-werkgever de werkzaamheden van Consument zal overnemen en dat als gevolg hiervan de werkzaamheden van Consument per 18 december 2009 zullen worden beëindigd. Tevens staat in deze brief dat nog naar een andere oplossing zal worden gezocht maar dat voor het geval dit niet mocht lukken de ex-werkgever genoodzaakt zal zijn een en ander vast te leggen in een vaststellingsovereenkomst. Ook in de beëindigingsovereenkomst is uitdrukkelijk verwoord dat de ex-werkgever als gevolg van bedrijfseconomische omstandigheden het initiatief heeft genomen tot beëindiging van de arbeidsovereenkomst te komen.
- 5.5 Ten aanzien van de vraag of bij Consument sprake was van onvrijwillige werkloosheid als bedoeld in artikel II sub a en b van de toepasselijke verzekeringsvoorwaarden overweegt de Commissie voorts nog het volgende. Aangeslotene heeft betoogd dat met de tussen haakjes geplaatste woorden “opzegging, ontbinding, ontslag” een limitatieve opsomming wordt gegeven van de gevallen waarin sprake is van onvrijwillige werkloosheid. De Commissie stelt echter vast dat geenszins duidelijk is dat het hier gaat om een limitatieve opsomming en dat er ook sprake zou kunnen zijn van het geven van enkele voorbeelden. Indien Aangeslotene de bedoeling had om hier een limitatieve opsomming te geven had zij dit uitdrukkelijk moeten verwoorden. Nu zij dit heeft nagelaten kon Consument er redelijkerwijs vanuit gaan dat sprake was van het noemen van enkele voorbeelden. De Commissie stelt in dit verband tevens vast

dat Aangeslotene in een brief van 11 maart 2009 aan de Ombudsman Financiële Dienstverlening heeft geschreven dat zij in recentere versies van de verzekeringsvoorwaarden uitdrukkelijk heeft bepaald dat geen recht op uitkering bestaat bij een beëindiging van de arbeidsovereenkomst met wederzijds goedvinden. De Commissie leidt hieruit af dat de tekst van artikel 11 sub b van de toepasselijke verzekeringsvoorwaarden kennelijk ook in de ogen van Aangeslotene aanscherping behoefde.

- 5.6 Nu er sprake was van onvrijwillige werkloosheid in de zin van artikel 11 sub a en b van de toepasselijke verzekeringsvoorwaarden rijst de vraag of het recht van Consument op uitkering is uitgesloten op grond van artikel 15 aanhef en sub e van die voorwaarden.
- 5.7 Uit artikel 15 aanhef en sub e van de toepasselijke verzekeringsvoorwaarden vloeit voort dat geen recht op uitkering bij onvrijwillige werkloosheid bestaat indien het recht op uitkering voortvloeit of verband houdt met een gebeurtenis die zich binnen 180 dagen na de ingangsdatum van deze verzekering heeft voorgedaan.

Anders dan de rechtbank Rotterdam in de door Aangeslotene aangehaalde uitspraak van 2 februari 2011 (LJN: BP6562) is de Commissie van oordeel dat het begrip “gebeurtenis” in dezen op zijn minst onduidelijk is. Consument is er vanuit gegaan dat met het begrip “gebeurtenis” in artikel 15 sub b is bedoeld onvrijwillige werkloosheid en dat nu zijn onvrijwillige werkloosheid was ontstaan 180 dagen ná de ingangsdatum van de Verzekering hij recht op uitkering kan doen gelden. De Commissie overweegt in dit verband dat in het bewuste artikel in zijn algemeenheid over een “gebeurtenis” wordt gesproken zonder dat precies is omschreven wat daaronder moet worden verstaan. Taalkundig dient onder “gebeurtenis” te worden verstaan (i) iets dat gebeurt of geschiedt, (ii) voorval van enig belang en (iii) bijzonder voorval, iets belangrijks of bijzonders (Van Dale 14^e druk). Uitgaande van deze taalkundige betekenis zouden in het onderhavige geval de brief van de ex-werkgever van 29 september 2009, de totstandkoming respectievelijk ondertekening van de beëindigingsovereenkomst, de beëindiging van de werkzaamheden van Consument per 18 december 2009 en de toekenning per 21 december 2009 van een WW-uitkering mogelijk als “gebeurtenis” in de zin van artikel 15 sub b beschouwd kunnen worden. Of één of meerdere van deze “gebeurtenissen” wordt of worden bedoeld in het betreffende artikel wordt echter niet nader omschreven en blijkt ook niet uit de huidige redactie, ook niet uit de toevoeging van de woorden “voortvloeit uit of verband houdt met” of uit de samenhang met een andere bepaling uit de verzekeringsvoorwaarden. Hiernaast wijst de Commissie er op dat indien sprake is van een “gebeurtenis” in de zin van de betreffende bepaling, dat het verstrekkende gevolg heeft dat geen recht op uitkering voor de betreffende verzekerde bestaat. Gezien dit verstrekkende gevolg had het op de weg van Aangeslotene gelegen om precies te omschrijven wat onder het begrip “gebeurtenis” dient te worden verstaan. Nu zij dit heeft nagelaten heeft zij de mogelijkheid open gelaten dat haar wederpartij een andere, voor hem gunstiger uitleg aan het begrip zou geven dan door haar beoogd. Nu de lezing van artikel 15 aanhef en sub e door Consument naar het oordeel van de Commissie redelijk is en geenszins onbegrijpelijk en de onderhavige bepaling naar het oordeel van de Commissie op zijn minst

- onduidelijk is, brengt artikel 6:238 lid 2 BW mee dat in de gegeven omstandigheden de voor Consument gunstigste uitleg van die bepaling prevaleert.
- 5.8 Het voorgaande leidt tot de conclusie dat de vordering van Consument dat Aangeslotene hem de op grond van de Verzekering verzekerde bedragen bij onvrijwillige werkloosheid met terugwerkende kracht vanaf 21 december 2009 tot en met 28 februari 2010 uitkeert zal worden toegewezen. Over deze bedragen dient Aangeslotene vanaf 12 maart 2010 tevens de wettelijke rente te vergoeden. Alle overige door partijen ingebrachte stellingen en argumenten kunnen niet tot een ander oordeel leiden en zullen derhalve onbesproken blijven.

6. Beslissing

De Commissie beslist, als bindend advies, dat Aangeslotene gehouden is om binnen een termijn van drie weken na de dag waarop een afschrift van deze beslissing aan partijen is gezonden, aan Consument de op grond van de Verzekering verzekerde bedragen bij onvrijwillige werkloosheid uit te keren met terugwerkende kracht vanaf 21 december 2009 tot en met 28 februari 2010, vermeerderd met de door Consument betaalde eigen bijdrage van €50,- voor de behandeling van dit geschil. Over de verzekerde bedragen dient Aangeslotene vanaf 12 maart 2010 tevens de wettelijke rente te vergoeden.

In artikel 5 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak.